

כלכלת בריאות

תכנית הב"א מבח"ר

מסטר א' תשע"ב 2011/2012 יום ד' מספר: 290.1805

מרצה: ד"ר ברוך אורן

E-mail: oren_b@mac.org.il

רקע :

הרבע האחרון של המאה העשרים התאפיין בהפיכת מערכות הבריאות (ובמיוחד מערכת בתי החולים) למערכות כלכליות מורכבות, עתירות כוח אדם ומשאבים כספיים. באופן היסטורי, עסק החינוך הרפואי והפרא-רפואי רק בסוגיות של חיי אדם ואיכותם ולא נגע בנושאים כלכליים. החל מהמחצית השנייה של שנות ה-70 של המאה ה-20, הפך הגורם הכלכלי להיות לנושא המרכזי במערכות הבריאות השיקול כלכלי החדיר למערכת הבריאות עקרונות שלא היו מוכרים לה. מערכות מורכבות אלה מצריכות ניהול מקצועי ומיומן, המתבסס על הכשרה מתאימה, עובדות ונתונים.

הקורס עוסק במושגי יסוד בכלכלת בריאות וההשפעות הנגזרות מהם על קביעת מדיניות ותכנון שירותי בריאות. כמו כן הוא יתאר את שוק שירותי הבריאות ויקנה תפישה כלכלית וכלים לניתוח הבנת הכוחות המשפיעים על התנהגותו. יישום מושגים בסיסיים מתורת הכלכלה לשוק שירותי הבריאות, וכן תיאוריות גישות וממצאים אמפיריים בתחום זה.

מטרות:

הסטודנטית תרכוש את הטרמינולוגיה המקצועית המשמשת בניהול מערכות בריאות ואת הבנת מושגי היסוד בתחום, הכרות עם מחקרי יסוד בתחום ותוצאותיהם. הגדרת בעיות עיקריות בשוק הבריאות ושימוש במודלים להבנתן ופתרון. הכרת המרכיבים השונים במערכת הבריאות, האינטראקציות ביניהם והגורמים המשפיעים על כל אחד מהם הבנת חוקי הבריאות בישראל מתוך היבט של כלכלת בריאות והתמורות שחלו במערכת זו. בתום הקורס הסטודנט יהיה מסוגל להשתמש בבסיסי ידע אלה בעבודתו ובחקר שירותי בריאות.

נושאים :

כלכלה מהי – הגדרה, מרכנתיליזם, אדם סמית וקרל מרקס, פונקציות הביקוש וההיצע, מונופול וקרטל. הבריאות כמוצר שוק, מאפייני הביקוש בשוק הבריאות והשוני מהשוק החופשי שירותי הבריאות כמשקפים את המדיניות הכללית, מערכת בריאות סוציאליסטית לעומת קפיטליסטית סיווג מערכות בריאות, מוצרים ציבוריים שוק ביטוח הבריאות שירותי בריאות נוספים (שב"ן) תשומות וההתייקרות בשירותי הבריאות דילמות כלכליות וקיצוב במערכת הבריאות שיטות תגמול במערכת הבריאות תשומות במערכת הרפואית, כוח אדם וטכנולוגיות של שירותי הבריאות הבסיס הכלכלי של חוק ביטוח בריאות ממלכתי תקציב מערכת הבריאות בקופות החולים ובבתי החולים ויחסי גומלין ביניהן כלכלת תרופות

שיטות תגמול במערכת הבריאות והשפעתם על המערכת
ממשלה, משרדי הבריאות והאוצר
יעילות, תמחור

שיטת שונוט לניתוח והערכה כלכלית של שירות בריאות קיים/חדש: CBA - ,CEA – Cost Effectiveness Analysis
QALY ,CUA - Cost Utility Analysis ,Cost Benefit Analysis

דרישות הקורס:

חובת נוכחות של לפחות 80% מההרצאות כתנאי להשתתפות בבחינת סוף הסמסטר. מבחן בסוף הסמסטר, ללא חומר עזר.

רשימת קריאה מומלצת:

1. היבטים כלכליים וחברתיים במערכת הבריאות בישראל בעריכת גבי בן בון, רחלי מגנזי. 2010.
2. דב צ'רניחובסקי, מערכת שירותי הרפואה עמודים 295-342. בתוך דו"ח מצב המדינה – חברה, כלכלה ומדיניות 2010. מרכז טאוב, עורך דן בן דוד.
3. גבי בן בון. יש חשש שההתייעלות תהפך להתעללות. זמן הרפואה נובמבר 2007 24-31.
4. דב צ'רניחובסקי. מימון מערכת הבריאות בישראל 2005-2995. היבטים על עוני, פרוגרסיביות ובקרה על הגידול בהוצאה הלאומית לבריאות. מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל. דצמבר 2007
5. ניר קידר וטוביה חורב. חוק ביטוח בריאות ממלכתי, קובץ נתונים סטטיסטיים 1995-2009. משרד הבריאות, אגף לכלכלה וביטוח בריאות ינואר 2010.
6. שולי ברמלי-גרינברג, ברוך רוזן ורויטל גרוס. תשלומי אגרת ביקור. מהו גודל הנטל ומי נושא אותו? מאיירס – ג'וינט – מכון ברוקדייל מאי 2006.
7. רחל קיי. השתתפות עצמית בשירותי בריאות. ביטחון סוציאלי, מס' 64 (אוגוסט 2003). עמודים 45-58.
8. אריה דיין. סד התרופות. זמן הרפואה נילי-אוגוסט 2007 עמודים 14-21.
9. שלי לוי. מחלות יתומות. הכנסת, מחלקת המידע והמחקר. יולי 2006.
10. מאיר ברזיס ואחרים. מדוע תרופות טובות נעלמות? הרפואה כרך 149, חוברת 10. אוקטובר 2010.
11. ביטוחי בריאות נוספים באירופה ובמערב - דילמות וכיוונים. מכתב לחבר כרך 63 חוברת 4, 2001.
12. Charles E. Phelps, Health Economics. Addison-Wesley 1997
13. Eric G. Campbell, Doctors and Drug Companies — Scrutinizing Influential Relationships. N Engl J Med 357;18 november 1, 2007.
14. Richard G. Frank, The Ongoing Regulation of Generic Drugs. N Engl J Med 357; november 15, 2007.
15. Aaron S. Kesselheim; Alexander S. Misono; Joy L. Lee; et al. Clinical Equivalence of Generic and Brand-Name Drugs Used in Cardiovascular Disease: A Systematic Review and Meta-analysis. JAMA. 2008;300(21):2514-2526.
16. Chernichovsky D., Supplementary Insurance and Health System Reform in Israel ,Social Security 529-48 ,1998 ,